MIELIPIDE

Voisiko keskiluokkaisesta nuoresta, koulutetusta perheenäidistä kuoriutua pääministeri rehellisen ja sujuvan sanankäytön ja oikea-aikaisen myötätuulen avulla? **TIMO KAUNISTO VIERASKOLUMNISSAAN**

LUKIJALTA

Kuvaushaaskoille saatava selvät säännöt

Kakkosen susi-iltaa seuranneena rupesin miettimään Suomen susien kesyyntymisen syitä ja seurauksia. Pistin kovasti merkille Lassi Rautiaisen väittämän, ettei hänen susiaan ole Etelä-Suomeen levinnyt. Se tuskin on totta.

Suomen susikanta on levinnyt etelään Kainuun kautta ja suurin osa susista on jossain elämän vaiheessa käynyt haaskoilla Kuhmossa. Kuhmon raja-alue Venäjään päin on täytetty kaupallisilla haaskoilla Vartiuksesta, Viiksimosta ja Hukkajärven Kiekinkoskelta Saunajärvelle asti.

Metsästäjä-lehteä 2/2013 selatessa huomaa kuinka vuonna 2004 ja 2012 pannoitetut nuoret sudet ovat lähteneet etelään yllättäen Seppo Ronkaisen ylläpitämän Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen Pyhännän ja Kajaanin rajamailla Pajusuolla sijaitsevan tutkimushaaskan ja Kajaanin Kettukankaalla Lassi Rautiaisen pitämän kotkan kuvaushaaskan luota.

Näillä haaskoilla välimatkaa on alle 10 km. Tällaisia valmiin ruuan susia kun valmistetaan tarpeeksi paljon, voi olla varma, että kohta kaikki villisudet ovat susia, jotka tulevat ihmisasutusten luo ruuan perässä.

Kun oppi on annettu eläimille nuorena luontokuvaajien ja Rktl:n haaskojen luona, ei susi osaa sitä ymmärtää miksi ihmisten pihoista ei voisi hakea ruokaansa. Ja toisekseen varsinkin rajalaumoista levittäytyvät nuoret yksilöt, jotka vanhemmat ovat panneet etsimään omaa reviiriään tulevan pentueen tieltä, eivät välttämättä osaa edes saalistaa.

Koska Kuhmon kuvauspaikoilla on ympärivuotinen ruokinta, ei ravinnon haku luonnosta ole tarpeen. Tämä on ehkä hälyttävintä toimintaa Suomen susikannan hoidossa.

Susi, joka laitetaan laumasta maailmalle vailla metsästystaitoa, hakeutuu varmasti nälän koittaessa etsimään ruokaa asutuksen läheisyydestä ja valmiilta haaskoilta. Se oppii pitämään ihmisen tarjoamaa ruokaa, kuten koiria, kissoja ja muita kotieläimiä hätävaranaan, jos nälkä yllättää.

Tärkeintä olisi saada uudessa suurpetojen hoitosuunnitelmassa myös susien ja karhujen ruokintaan yhteiset pelisäännöt, joissa olisi myös riittävän pitkä ruokintakielto, jotta nuoret sudet ja karhut ehtisivät oppia niille lajityypillistä käyttäytymistä.

Suomussalmella on tästä hyvä esimerkki. Elokuun 10. päivä on aina viimeinen kuvauspäivä ja ruokinta lopetetaan sille syksylle kaikilla paikoilla. Karhullekin jää 2,5 kuukautta olla luonnon ravinnolla ja emät ehtivät opettaa pennuilleen marjastuksen ja hirven tai peuran saalistamista ennen talviunille menoa.

Suden pennut pääsevät opettelemaan jäniksen ja hirven pyyntiä ja saavat näin ravinnon hankkimisvalmennusta tulevaa oman elämän aloittamista varten.

Pedot oppisivat hankkimaan ravinnon metsästä, pihoilla käynnit vähenisivät ja petovihat ja pelot siinä samassa. Haaskojen pitäjät voisivat aloittaa ruokinnan taas vaikka 1. päivä tammikuuta. Kyllä neljä kuukautta opettaa jo sudellekin paljon uutta ruoan hankkimisesta ilman seisovaa pöytää.

Kun kaikilla kuvaajilla olisi yhteiset pelisäännöt, oppisivat turistitkin sen, että kuvausaika on silloin ja silloin. Onhan metsästyksessäkin aikarajansa, miksei myös kuvauksessa. Eläimetkin näyttäisivät terveemmiltä, eivätkä pullamössö-karhuilta ja -susilta, kun olisivat hankkineet ruokansa osan vuodesta liikkumalla.

Esimerkiksi Kuhmossa kaksi vuotta sitten ammuttiin kolme Suomen suurinta karhua: 340 kg, 350 kg ja 361 kg. Luonnon ruoalla ollut karhu olisi noin 200–260 kg painava. Suurimmissa oli kolmasosa niiden painosta rasvaa. Karhut olivat olleet kaadettaessa huonokuntoisia ja ylisuuria.

Ihmettelen kovasti onko luontokuvaajilla oikeus hallita ja muuttaa meidän suurpetojemme elämäntapoja – ja näin vaarantaa koko suurpetopolitiikka – muutaman kuvauskojun tähden.

Tuomas Huotari
maanviljelijä
Kuhmo

MARKKU VUORIKARI

Tuomas Huotari ihmettelee, onko luontokuvaajilla oikeus muuttaa suurpetojen elämäntapoja muutaman kuvauskojun tähden.

Laskukaava

Koska suurpetokorvauksia ei voida maksaa täysimääräisinä, niin vähennetään petokantaa. Eikös se näin toimi?

Ei nimimerkkiä

Palautetta

Vertailija (MT 26. 4.): Soini ei koskaan saavuta Kekkosen ylivertaista suosiota. Historia ei toista itseään tällä kertaa, sen perussuomalaisetkin kai tajuavat. **PM**

Kenen vastuu?

Ottaako lomatoimi vastuun uupuneesta, jos rahkeet eivät riitä enää edes loman pyytämiseen? **Apua ajoissa**

Tasajako

Jaetaan Suomen sudet tasan sinne, missä ovat niiden paapojatkin, ja pidetään ne siellä. Kyllä Ville Niinistökin alkaa tietämään, mitä kertoa susista EU:lle. **Susiraja**

Oikea nimi?

Raaseporin Lumikinkku näyttää aivan kaslerilta, sian niskalta. Olkaapa tarkkoja nimien kanssa, ettei vain kuluttajaa johdeta harhaan.

Paistijauheliha

Jäätiköstä suurin osa veden alla

Meitä pelotellaan jatkuvasti maapallon jäätiköiden sulamisen aiheuttamalla vedenpinnan nousulla.

Olen epätietoinen laskentatavasta, millä jäämassat on laskettu. Tiedän kyllä kokemuksesta, että Inarin järven jäätyessä veden pinta ei nouse, vaan se saa metriä paksun jääpeitteen. Kevättulva koostuu ympäristön lumimassojen sulamisesta koko järven valuma-alueelta.

Eikö napa-alueilla olevista jäätiköistä ole jo nyt suurin osa veden alla, joten niiden sulaminen ei teoriassa eikä käytännössä nosta veden pintaa siltä osin senttiäkään.

Haluan varmuuden laskentatavasta. Onko uhkakuviin laskettu vain se jäämassan määrä, mikä on arktisten mannerlaattojen päällä, vai onko määrissä kaikki havaittavat jäätiköt? Voisiko joku viisas ja tietävä antaa tähän vastauksen ja samalla ilmoittaisi mistä tutkimuksesta tai laskennasta tieto on saatu, jotta voisin itsekin tarkistaa asian.

Luonnonsuojelujärjestöjen mahdollisesti antamia tietoja en pidä luotettavina.

Tuomo Liikavainio
Sodankylä

Tarkista lomituksesi

Karstulan lomitusalueen asiakkaiden kannattaa tarkistaa onko tämän vuoden lomituspäätökset oikein. Esiin on tullut virheellisiä päätöksiä koskien yhtäaikaa pidettävien lomien päätöksissä.

Ottakaa yhteyttä lomatoimistoon. Lomahallinto varmaan korjaa virheelliset päätökset hyvän hallintotavan mukaisesti.

Esko Janhonen
Saarijärvi

Jään sahaus huono konsti

Jokien jäitä ei pitäisi mennä sahailemaan. Se vain lisää jäitten yhtäaikaista liikkeellelähtöä!

Ainoa oikea toimi on tuhkan levitys helikopterilla maaliskuulla jäälle. Sitten aurinko hoitaa loput ilmatteeksi!

Vesimies

VIERASKOLUMNI

Vallan arki

Uutisten ja hyvien leffojen lisäksi en juuri seuraa television tarjontaa mutta muuan tanskalainen sarja on saanut minut ansalankoihin.

Olen jo reilun parin vuoden ajan seurannut kuinka kuvitteellinen keskustaliberaali Birgitte Nyborg johtaa todellisen Tanskan todellisia ongelmia maansa pääministerinä ja nyttemmin uuden puolueensa rakentajana.

”Vallan linnake” on sarjan suomalainen nimi ja sen tarjoilee meille ruotsinkielinen Yle Fem oikein miellyttävällä tavalla.

Politiikka ja vallan kulissit ovat olleet jo sivistyksen juurilta draaman aiheina. Takavuosina oli hupaisaa rentoutua brittiläisen ”Yes, minister” -sarjan nerokkaan valtiosihteerin puuhailuja seuratessa eikä amerikkalainen ”West Wing” tylsistyttänyt presidentin ja kongressin vääntöjen loputtomilla yksityiskohdillaan.

Mutta Vallan linnake tulee vieläkin lähemmäksi, ellei jopa ihon alle. Tanska on kuin Suomi: pieni, maataloustaustainen pohjoismaa Euroopan unionissa, jossa demokratia on vakiintunutta mutta ei tylsää.

Sarja onnistuu tuomaan vallankäytön alta esille ihmisen unelmineen, pyrkimyksineen, petoksineen ja pettymyksineen. Kokemuksesta voin sanoa, että sarjassa on paljon pelkistettyä todellisuutta, jota ei todellakaan ole kuvattu ryppyjä silotellen.

Voisiko sarjan lähtökohta olla totta? Voisiko keskiluokkaisesta nuoresta, koulutetusta perheenäidistä kuoriutua pääministeri rehellisen ja sujuvan sanankäytön ja oikea-aikaisen myötätuulen avulla?

Kymmenen vuotta sitten tälle olisivat oikeat asiantuntijat nauraneet suloisesti. Politiikkaan luotiin ammattilaisia puolueiden nuorisokouluissa, ei keittiöissä eikä opettajainhuoneissa. Tänään sattuma ja mediaosaaminen suosivat hyvin valmistautuneita aikansa hengen ymmärtäjiä, hetkeen tarttuvia.

Onneksi vastaus ei ole näin yksinkertainen sarjassa eikä tosielämässä. Nousu asemiin ei tarkoita niissä pysymistä eikä niissä menestymistä. Sarja avaa erittäin uskottavalla tavalla ihmisen arvojen sovittamista politiikan todellisuuteen.

Kysymys ei viime kädessä ole vain poliittisista näkemyksistä vaan siitä, miten onnistumme pitämään arvoistamme kiinni.

Uusissa jaksoissa entisen pääministerin yritys muodostaa keskustaliberaali puolue törmää vaalirahaan, etujärjestövaltaan, monikulttuurisuusvihaan ja sisäiseen vallantavoitteluun jo ennen oikeaa menestystään. Jos on poliitikon vaikeaa säilyttää puhdas aatteellisuutensa, on se sitä myös vallan peilille, medialle.

Sarjan älykkäin jännite onkin tässä: mitä poliitikot puhuvat ja tekevät – ja miltä se saadaan näyttämään ja kenen edun nimissä? Teemat ja asetelmat tuntuvat joskus todemmilta kuin eletty elämä – jaksoja on joskus pakko katsoa Yle Areenan puolelta uudelleen.

Sarjan tekijöillä on tietynlainen lapsenusko hyvän voittamiseen myös politiikassa. Totuus ei aina ole noin luterilaista. Toisaalta on ihailtavaa, että poliitikkoja ei automaattisesti leimata omaa etuaan tavoitteleviksi pahoiksi paskiaisiksi. Tässä kohtaa ympäristö on vihapuheineen pelottavassa muutoksessa, myös meillä.

Poliitikko on ihminen. Ihmiset tarvitsevat vallassa ja oppositiossa samoja asioita: luottamusta, kunnioitusta, ystäviä, kannustusta ja kiitosta.

Se arvosteluhan kuuluu niihin luontaisetuihin.

TIMO KAUNISTO
on alastarolainen talonpoika

timo.kaunisto63@gmail.com

VERKOSSA SANOTTUA

Pedot, porot ja metsäjäsenyys keräsivät kommentteja

Kuluneella viikolla verkossa kommentoitiin ahkerasti petovahinkoihin varattujen eurojen vähyyttä, porotalouden ahdinkoa sekä metsäjäsenyyden muutoksia.

Metsäjäsenyys mietityttää

Uutinen ”MTK:n valtuuskunta hyväksyi metsäjäsenyyden muutoksen” julkaistiin keskiviikkona 24.4.

Metsänomistaja ilmoitti, ettei koskaan liity MTK:n jäseneksi. ”Ennen eroan ennen kuin rupean maksamaan MTK:n jäsenmaksuja. Onhan aivan järjetöntä kaupunkilaismetsänomistajia kohtaan pakottaa maksamaan ja liittymään MTK:n jäseneksi.”

Kaupunkilaismetsänomistaja oli eri mieltä:”Kaupunkilaisme tsänomistaja saa MTK:n kautta vaikuttavaa edunvalvontaa sekä apua myös oikeudellisissa kysymyksissä ja metsäverotusasioissa. Eikö omien etujen puolustamisessa ole järkeä?”

Petoja ja poroja – kumpia liikaa?

”Petokorvausrahaa on vain puolet tarpeesta” kerrottiin tiistaina 23.4. ja ”Poronhoitajilta hätähuuto EU-päättäjille” uutisoitiin keskiviikkona 24.4

Hukassa ollaan! sanoi isoäiti -nimimerkin mukaan suurpedot haittaavat Suomen eteläpäässäkin enemmän kuin liikaa.

”Poroeloa ei täällä tietenkään ole, mutta muita kotieläimiä ja ihmisasutusta sitäkin enemmän. Se, joka haluaa näitä lampaansyöjiä hyyssätä, maksakoon korvaukset. Valtion rahat on meidän kaikkien yhteisiä rahoja ja ne pitää voida käyttää järkevämmin kuin kettutyttöjen ’lemmikkien’ jälkien siivoukseen.”

Kuksan mielestä porojen määrä pitää vähentää puoleen, niin vahingotkin puolittuvat ja luonto säästyy ylilaidunnukselta.

Turhautuneen mielestä kukaan normaaliimmeinen ei jää poroja kaipaamaan

”Niitä laiduntaa täällä muutenkin jo liikaa, miksi meitä lähiasukkaita, jotka kärsimme poroista ja niiden aiheuttamista tuhoista ei kuunnella ollenkaan? Minun puolestani sais kaikki porot mennä samantien. Luontoon ne eivät kuulu.”

”Jos valtiolla ei ole varaa maksaa petokorvauksia, niin keino tilanteen selvittämiseksi on petojen vähentäminen”, Maanviljelijä kirjoitti.

Oikeuksia on maalla asujillakin -nimimerkin mielestä ei kannata miettiä, miksi petojen määrä ei vähene, jos vain puolet vahingoista korvataan.

”Pedot ovat valtiovallan suojatteja ja valtion olisi vahingot täysimääräisesti korvattava. Vahingot ovat todellisia tulonmenetyksiä eläintenpitäjille eikä omistajien tarvitse osallistua EU:n tai valtion määräämiin petokiintiöiden ylläpitoprosesseihin.”

Pedot poimii heikot ja sairaat -nimimerkki pohti, eikö poromiehet hyödy pedoista.

”Jos petokantaa ei olisi, ei kukaan maksaisi mitään luontoon kuolevista poroista. Pedot huolehtivat muutoinkin kuolevista poroista, lisäksi niistä saa näin jopa korvaukset.”

Pitkäparran mielestä poroja on kolme kertaa niin paljon kuin mitä luonto kestäisi. ”Petoja pitäisi olla kymmenen kertaa enemmän, että poromäärät olisivat lain määräämissä luvuissa.”

Myös Mallan mielestä poroja on liikaa.

”Olisiko sillä mitään tekemistä petojen määrän kanssa, että porokarjaa on pilvin pimein yli luonnon kestokyvyn?

MAIJA ALA-SIURUA

Lapsen parhaat kasvattajat omat vanhemmat

Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen ylijohtajan Juhana Vartiainen kertoi kirjansa julkistamistilaisuudessa, että julkisen talouden kestävyysvaje johtuu muun muassa siitä, että äidit ovat liian kauan poissa työelämästä ja yleinen asevelvollisuus lyhentää miesten työuria. (HS 25.4.)

Vartiaisen määritelmä, että Suomi oli taloudellinen periferia, syrjäseutu, vuosina 1945–1986 on kestämätön. Vaikka emme olleetkaan Paavo Lipposen (sd.) Euroopan ytimessä, Suomesta rakennettiin hyvinvointivaltio. Valtion velka oli olematon, työttömyys oli lähes nollassa eikä leipäjonoja ollut.

Ylijohtaja Vartiainen pyörittää muun eliittimme tavoin samaa levyä, jossa kaiken määrää talous ja jossa kaikki ongelmat ratkaistaan rahan ehdoilla, ihmisistä viis.

Se, millaisia olemme, riippuu perintötekijöistä ja niistä eväistä, jotka olemme saaneet varhaislapsuudessamme. Tutkimusten mukaan ratkaisevia ovat kolme ensimmäistä elinvuotta. Tuleeko lapsesta kenties kouluhäirikkö ja psyykkisesti sairas aikuinen, jonka lähimpiä omaisia ovat sosiaali- ja poliisiviranomaiset, vai keskiverto yhteiskunnan sääntöjä kunnioittava kansalainen.

Lapsen paras paikka on koti ja parhaat kasvattajat omat vanhemmat, ennen kaikkea oma äiti. Jos pienen lapsen äiti taloudellisesta tai muusta pakosta joutuu liian varhain lähtemään työelämään ja viemään lapsensa vieraan hoidettavaksi, se ei lapsen kehityksen kannalta ole aina hyväksi.

Taito Taskinen
Kuopio

Ehdollinen tuomio osin vankilatuomioksi

Työryhmä on ehdottanut, että ehdollisesta vankeustuomiosta osa pitäisi kärsiä vankilassa. Mielestäni ehdotus on erinomainen.

Nykyisellään ehdollinen vankeustuomio on käytännössä lähes ei mitään, mikäli tuomion saanut pysyy tietyn ajan kaidalla tiellä. Se on vaikutuksiltaan jopa vähäisempi tuomio kuin ”oikeasti” vähäisempi sakkotuomio.

Jos ehdollisesta tuomiosta osa kärsittäisiin vankilassa, se olisi rikolliselle eräänlainen varoitus siitä, minkä hän joutuu kokemaan, jos rötöstely jatkuu ja pahenee.

Työryhmä esittää joustoa myös toiseen suuntaan. Alle kolmen vuoden ehdottomia vankeustuomioita pitäisi voida joissakin tilanteissa lieventää niin, että osa ajasta oltaisiin ehdollisessa vapaudessa.

Näin menetellen rajat sakkotuomion, ehdollisen vankeustuomion ja ehdottoman vankeustuomion välillä eivät olisi niin jyrkät kuin nyt ne ovat.

Työryhmän esitys lähtee nyt lausuntokierrokselle. Sen jälkeen oikeusministeriö päättää esityksen jatkokäsittelystä.

Reijo Tossavainen
kansanedustaja (ps.)

Onko liuskekaasu uhka uusiutuville?

Riikka Mannerin (MT 24.4.) mukaan Suomessa käydään tasaisin väliajoin energiapoliittista keskustelua. No kyllä käydään, ajoittain, mutta ei siinä tasaista sinikäyrän muotoista sykliä ole ollut havaittavissa.

Hän väittää keskustelun keskittyvän ydinvoiman, turpeen ja uusiutuvien ympärille. Kyllä niidenkin, mutta tuorein tulokas on liuskekaasu.

Se voi jopa mullistaa maapallomme energiapolitiikan ja eri alueiden kilpailukyvyn kymmeniksi jopa sadoiksi vuosiksi. Siinä sivussa voidaan saada lisäksi liuskeöljyä 2–3 kilometrin syvyydestä.

Entä miten liuskekaasukaudella käy meidän turpeen, biomassan ja yleensä biopolttoaineiden ja tuulivoiman?

Euroopan talouskriisi heikentää EU:n resursseja kehittää uusiutuvaa energiaa kilpailukykyiseksi. Pahalta näyttää myös EU:n energian hinnan nosto omilla päätöksillään.

Rikkidirektiivi on Suomen (ei Välimeren maiden) kannalta kuin piste i:n päälle. Teollisuus ja varsinkin savupiippu-sellainen pakenee kiihtyvästi Euroopasta. Intia ja Kiina yms. maat porskuttavat ennallaan ilman päästökauppaa. Globaaleilla markkinoilla kaikilla pitäisi olla samat rasitteet ja säännöt.

EU:n kilpailukyky on jo nyt heikko. Eikä parempaa ole näköpiirissä. Kivihiili halpenee liuskekaasun myötä. Euroopasta uhkaa tulla saastuttava kivihiilen kaatopaikka. Liuskekaasu (metaani) ei ole saastuttajana pahimmasta päästä.

Eurooppa on putoamassa kelkasta. Toive kilpailukykyisestä alueesta ei ole toteutunut eikä sitä ole näkyvissäkään.

Liuskekaasu USA:ssa on halpaa. Toki nesteytys ja kuljetus nostavat kustannuksia. Silti se ei maksa paljon.

Siitä voidaan tehdä myös muovin raaka-ainetta eteeniä. Tämä ravistelee kilpailukykyeroja.

Riikka Manner on terävä, tietorikas, viisas ja nuori nainen. Mutta jos hän ottaa osaa EU:n energiakeskusteluun, hänellä pitää olla myös viimeisin relevantti tieto.

Itse olen vain syrjäisen kulmakunnan ikääntynyt paikallispoliitikko. En ensinkään toimi EU-tasolla. Mutta siitä huolimatta seuraan aikaani. Toivoisin suositun Riikka Mannerinkin tekevän niin.

Tapio Klen
maat.metsät. tohtori
psykologian tohtori
maakuntavaltuutettu (ps.)

MMM ja YM yhteen

Ympäristöministeriö Ville Niinistö vaatii lohiasioita siirrettäväksi ympäristöministeriöön sillä perusteella, että hän kokee Suomen lohipolitiikan epäonnistuneeksi.

Ajankohta on erikoinen, sillä hallitustaivalta on vasta kaksi vuotta takana.

Vaikka olenkin luonnonlohen merikalastuksen rajoittamisesta samaa mieltä ministeri Niinistön kanssa, niin yksittäisten asioiden siirrolla ministeriöstä toiseen ei ongelmia ratkaista. Julkisuushakuinen taistelu päätösvallasta todellisuudessa heikentää yhteistyötä, jota nyt erityisesti tarvittaisiin.

Liian aggressiivinen edunvalvonta voi myös kääntyä itseään vastaan. Vastaiskuja ei yleensä tarvitse kauan odottaa.

Arvovaltainen työryhmä esitti, että ympäristöministeriö ja liikenne- ja viestintäministeriö yhdistettäisiin ja keskustan varapuheenjohtaja Riikka Manner kiirehti esittämään, että mitään ei muutettaisi.

Oman näkemykseni mukaan ympäristöministeriö ja maa- ja metsätalousministeriö pitäisi yhdistää luonnonvara- ja ympäristöministeriöksi, koska todellisuudessa luontoon ja ympäristöön liittyvät elinkeinot ja ympäristöasiat ovat yksi kokonaisuus.

Tämän lisäksi pitäisi vahvistaa elykeskusten johtamista, jotta ylijohtajalla olisi tosiasialliset mahdollisuudet johtaa virastoa ja huolehtia asioiden tärkeysjärjestyksestä ja aikataulujen pitävyydestä.

Markku Eestilä
kansanedustaja (kok.)